

Interview

Nat in Midden-Brabant

De golfbaan Midden-Brabant dateert van 2001 en ligt op zandgrond in het Brabantse Esbeek, net onder Tilburg. De baan ligt er keurig bij, maar vooral in de winter is het er snel te nat.

TEKST: MARTIN SMITS – FOTO'S: GOLFBAAN MIDDEN-BRABANT, MARTIN SMITS

Koen Verhelst is al vanaf het begin van de baan in Esbeek hoofd-groenkeeper. Met een team van totaal vijf mensen wordt het dagelijkse onderhoud uitgevoerd. Midden-Brabant is geen commerciële baan. De club heeft 900 leden en dat is ook meteen de limiet die in het reglement is vastgelegd. Per dag zijn er maximaal 24 groen fees te vergeven. Woensdag is de bedrijvendag, de overige dagen kunnen de leden altijd spelen. Starttijden zijn er niet, de leden kunnen eigenlijk altijd wel terecht. Toch worden er jaarlijks nog zo'n 32.000 rondjes gespeeld.

Midden-Brabant is een 18 holes baan met ook nog een keer 9 par 3 holes. Hoewel de baan niet commercieel is, heeft de exploitatie wel een commercieel karakter. Die is in handen van een Besloten Vennootschap die in principe bedoeld is om winst te maken. Wat betreft de aanschaf van machines en overige investeringen in de baan wordt de rendabiliteit dus steeds goed overwogen. Het dagelijkse onderhoud gebeurt met eigen mensen en materiaal, meer incidentele klussen zoals schudfrozen en verticuteren wordt uitbesteed.

Te nat

Vooraf in de winter heeft Midden-Brabant op de eerste zes holes snel last van natte plekken. Een onderzoek van de Belgische bodemkundige dienst in samenwerking met het Engelse Rufford wees uit dat de verhouding van fijn en grof zand niet goed is. Door teveel fijn zand verdicht de bovenlaag heel snel waardoor die niet waterdoorlatend is. Dat blijkt ook als je met de schop in de grond steekt. Ook als er water op de baan staat, is het op een steek diepte onderin nog droog. Achteraf is vast te stellen dat

Interview

Foto links:

Als het team op volle sterkte is, zijn er op Midden-Brabant vijf mensen op de baan voor het dagelijkse onderhoud. Hoofdgroenkeeper Koen Verhelst (rechts) is lid van de Belgische vereniging van groenkeepers. Die vereniging heeft maar zo'n 70 leden en op de bijeenkomsten komen in België alleen hoofdgroenkeepers. Voordeel daarvan vindt hij dat ze de bijeenkomsten laten rouleren op de verschillende golfbanen.

eigenlijk bij de aanleg al een grondverbetering had moeten plaatsvinden. Maar er zijn ook nog een paar andere punten die meespelen. Van nature is het land waar de baan op is aangelegd al laag gelegen en nat. Er is nogal wat druk vanuit het grondwater. Dat werd zichtbaar bij een poging om door 30 cm diep te prikken de doorlaatbaarheid te verbeteren. Er komt gewoon kwelwater in de gaatjes te staan. Vervolgens zijn de gaatjes weer de plekken waar emelten omhoog komen die om de gaatjes schade toebrengen aan het gras. De les daarvan is dat er beter in het voorjaar dan in het najaar kan worden geprikt.

De drainage van delen van de baan laat ook sterk te wensen over. Dat komt voor een belangrijk deel omdat het waterschap al meteen na de aanleg van de baan in het gebied de waterstand 60 cm verhoogde. Daardoor staat het water in de vijvers waar drains op afwateren vrijwel net zo hoog als het oppervlaktewater waar het regenwater op wordt afgevoerd. Achteraf gezien had het met de aanleg op een aantal punten dus beter gekund, maar een aantal gegevens inclusief de samenstelling van de grond zijn nu een gegeven.

Whizzwheelen

De oplossing voor het probleem met wateroverlast is nu gezocht in het frezen van 35 cm diepe zandsleufjes. Whizzwheelen heet dat met een mooi woord en die klus is uitgevoerd door Hay Aerts. De 4 cm brede sleufjes liggen op 2 meter afstand van elkaar. In de herfst van 2004 is er 6.000 meter aan sleufjes gefreesd en begin september nog een keer 1.500 meter. Inmiddels zijn er twee volledige fairways, een voorgroen en een carry

met de whizzwheel behandeld. Tussen de sleufjes is geprikt of geslit om het zand in de bovenlaag te werken. De eerste ervaringen zijn goed. De zandsleufjes zijn niet opnieuw ingezaaid. In de groeiperiode blijken de sleufjes na twee maanden vanzelf volledig te zijn dicht gegroeid.

Het gras op de fairways is op Midden-Brabant roodzwenk. Dat vormt veel vilt wat ook weer wateroverlast in de hand werkt. Daarom is nu het plan om ieder jaar alles te verticuteren. In de zomer is de baan droogtegevoelig. Het roodzwenk kleurt dan snel bruin, maar na een bui trekt het ook weer snel groen. Wel ligt er in de hele baan beregening, maar is de zomer erg droog dan kan er te weinig water zijn om ook de fairways te beregenen. Voor het oog is dat niet ideaal, maar daar is mee te leven.

De tees zijn op de originele grond aangelegd en hebben door de fijne zandfractie

ook teveel verdichting. Die krijgen in de toekomst ook meer beluchting. En mede naar aanleiding van ervaringen op een andere baan is er het plan om daar een keer met de dikste pennen te prikken en dan gedroogd zand in te gieten. Geen enkele oplossing is ideaal want de samenstelling van de grond samen met de hoge waterstand blijft toch de basis van het probleem. Na het whizzwheelen is er geschudfreesd. Met goed resultaat, maar een test met de penetrometer op de fairway liet zien dat de grond daarna toch weer neigt te verdichten. Niettemin ligt de baan in Esbeek er prima bij en zal het door de maatregelen en plannen voor de toekomst minder vaak gebeuren dat in de winter een aantal holes gesloten wordt door wateroverlast. 🏌️

Martin Smits is freelance journalist, Biddinghuizen

Dit is het beeld van een fairway drie weken na het whizzwheelen. De sleufjes zijn niet opnieuw ingezaaid, maar dat bleek eerder ook niet nodig. Wel is er tussen de sleuven in verschillende richtingen geslit om ook tussen de sleuven wat zand in de bovenlaag te brengen.